

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. cor dinti a-i nostri, si d'adrepulu la Reda **Josefsadt, Langegasse Nr. 43** suntu a se adresá si corespondintele, e vescu Redactiunea, administratiunea sau speditur' a cate vorfi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuencie si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde cate 7 cr. de linie repetirile se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Ese detrei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Doince'a, candu o cola intriga, candu numai diumetate, adeca dupa momentulu impregiariloru.

Pretiu de prenumeratiane:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetatu de anu	4 " " "
" patriciu	2 " " "
pentru Romania'a si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " " "
" patriciu	4 " " "

Congresulu natiunali besericescu.

Corespondintele ce le primiramu despre alegerile de deputati, sunt mai numerose de catu se le potemu publica intrege. Deci ceremu iertarea dloru corespondinti ai nostri, daca estragemu, era une ori contopimu epistolele loru cate doue intr'un'a:

Aradu, 20 septembrie 1868.

In Aradu, clerulu alese de deputatu pre Miron Romanulu protosincedulu, mirenii alésera pe avocati Lazaru Ionescu si Ione Popoviciu-Desseanu.

La Borosineu clerulu alése pe parintele Ioane Rusu, civilii pre avocatulu Demetriu Bonciu si Ioane Moldovanu notariu in Siria.

La Capolnasiu, civilii alésera pre dd. Dr. Alessandru si Victoru Mocioni. (Cine e dintre preoti? Red.)

La aceste alegeri avemu se ne bucuramu de ordinea si contielegerea in care au decursu.

In cerculu Chisineului, de reprezentantu besericescu reesi parintele Chirilescu, dar venindu ordinea la civilii, dorere ca se cam ciocnira corifeii partiteloru, nu lipsira neci atacurile personale neci impresiunea rea a acestora a supra poporulu. Intre candidati, voturile se impartira astfel: Mihaiu Nicora 40, Ioane Goldisiu 41, Alessiu Popoviciu 72, Emericu Stanescu 67. Cu atata nu se ciunta incurcatur'a, ci acum'a trei domni se privescu de deputati, si precum au dechiaratu; tuti-trei au de cugetu a se infatisia la congressu si a ascepta rezultatulu verificarii.

Curtius. +)

(Despre alegerea din cerculu Buteniloru) ni scrie parintele Nicolae Butariu si altu parinte de la polele Bihorului. Estragemu din amendoue: De cerculu alegatoriu alu Buteniloru s'a tenuity si protopopiatulu Halmagiului si o parte din Biharea. Loculu alegerii a fostu in Iosasielu. Actulu s'a inceputu cu chiamarea santului Spiretu, s'a cantatu imnulu poporalu, invetiatorii din Zarandu au escelatu in cantari. Comisariulu consistoriului pentru cleru rss. Ioane Munteanu protopopulu Buteniloru, catu si comisariulu civilu judele cercuale Vasiliu Paguba ténura catra clerulu si poporulu alegatoriu nisce cuventari sentite bine romanesce. Impresiunea a supra alegatoriloru a fostu mare. Pasindu la alegere, din cleru prin aclamatiune se alése Ioane Groza noulu protopopulu alu Halmagiului, dintre civilii Sigismundu Borlea si Sigismundu Popoviciu deputati dietali, amendou prin aclamatiune. Cuventarile si cantarile natiunali urmara spre insufletirea tuturor'a. Pre langa cei numiti, ca oratoru se destinsu si d. notariu Nicolae Ardeleanu. Era in cantari natiunale invetiatorii luasera o rivalitate nobila.

Acesta alegere s'a tenuity chiar sub acea colina, unde in 1848 a fostu loculu martiriului mai multoru preoti romani,

*) O mana stimabila ni scrie ca cele intemplate la Chisineu au fostu numai continuarea unei certe personale escate la Aradu, in fati'a unui publicu numerosu intr'o conferintia la care acursesera romani si din alte comitate. Deci acestei certe, si nu actului de alegere au a se atribuf desordinele de la Chisineu, ca in catu pentru alegeri, caracterulu loru e nepetatu ca romanii au doveditu pretotinde destula maturitate si sentiu de ordine. Red.

si o salca trista langa Crisiu spune despre loculu unde s'a essecutatu si unde jace fericitulu si nemoritoriulu martiru I. Buteanulu. Canteculu indatinatu in suveniru lui Horia, incorona serbatorea.

Lipova, in 6/18 septembrie 1868.

(Alegerea deputatiloru la congressu.)

In 5 septembrie, diu'a alegerii, toti participaramu in biserica la „Veni sancte“ era dupa finire, R. D. Ppopu si comisariu consistorialu Ioane Tieranu ténu o cuventare ponderosa in meritulu dilei si apoi facu a se cetf instructiunea pentru alegere. Unde venia numele „Maestatea Sa, Imperatulu“ „Escelentia Sa Mitropolitulu“ si „Ittea Sa Episcopulu“, resunau „se traésca.“

Acum alegatorii civili pasira la scola, era clerulu remase in biserica.

Sp. Sa D. Georgiu de Fogarasi, comisariulu civilu, ténu o cuventare atatu de nimerita, cum numai se póte, si dupa ce se alésera 2 barbati de incredere si 1 notariu, facu motiune, cari se fie acei 2 barbati deputati? era alegatorii prin aclamatiune erupsera „se traésca Dr. Atanasiu M. Marienescu si Constantinu Radulescu.“

Clerulu alése pre R. D. Ppopu I. Tieranu.

Davidu P. Simonu.

(A doua corespondintia dela parintele I. I. confirma aceste. Red.)

Oradea-Mare, 17/5 sept. 1868.

(Alegerea deputatiloru la congressu)

s'a intempltu astadi in ordinea cea mai buna, ni facea onore in fati'a strainiloru cari asistau numerosi. Detorimu recunoscintia tactului dloru comisari Bica si Stupa. In s. beserica din V. Velintia a fostu chiamarea santului Spiretu*), dupa care Rss. Simeone Bica presiedintele consistoriului, ca comisariu ténu o cuventare, vorbindu de sörtea romanului din trecutu si de astadi, cu o elocintia in catu pe multe fetie carunte si tenere se vedeau lacremele curgendu. Clerulu alése prin aclamatiune pre d. Simeone Bica. Intre civilii era unu picu de neintielegere ca cari se fie alesii dintre trei candidati ce pasisera. In fine reesira Nicolae Zsiga, cunoscutulu mecenate, cu 189 de voturi, si D. Borosiu din Borode cu 173 de voturi. Adunarea iaclamu de deputati ai sei, poftindu-le de la Dieu potere si intieptiune in tote afacerile nostre. G. H.

Valca Holodului, 18 sept. 1868.

(Alegerea deputatiloru congressuali in cerculu Tinc'a). Cu cateva dile nainte de alegere, s'au facutu pregatiri la actulu imposantu. In diu'a amintita in diori de diua, o multime de poporu cu intieptiune in frunte undula stratele orasiului. La 9 ore se incepu alegerea sub ceriulu liberu. Despre decursulu alegerii clerulu va spune protocolulu, ce s'a menitu a vi se trimite spre publicare. Casi comisariulu besericanu prot'a Fasia, asié si comisariulu civilu d. advocatu Georgiu Rozvanu provocu alegatorii la portare esemplara. Clerulu alése pre parintele Moise Porumbu, preotu in Tulca, era civilii prin aclamatiune pre Georgiu Popa redactorulu Albinei si Mihaiu Be-

*) Santindu-se la asta ocaziune — precum ni spune alta corespondintia — si unu clopotu ce protopopulu G. Neteu l'a procuratu besericeii cu spesele dsale proprie. Red.

sanu asesoru tribunalului cottense in Logosiu. Parintele Rocsinu, notariulu Ciocanu si alti intieptinti au cuventatu poporulu despre insemnetatea acestui actu si despre alegendi.

Dupa alegere, poporulu cu bucuria multiamia dloru comisari I. Fasia si G. Rozvanu pentru conducerea intieptita.

In fine d. G. Rozvanu invita tote intieptinti'a romana precum si pre magiarii de fatia la unu prandiu splendidu ce s'au gatitu pentru 80 de persone. Sub decursulu prandiului se radicara mai multe toaste: Rss. Fasia pentru Maestatea Sa si pentru archiereii nostri; G. Rozvanu espuse pe scurtu loviturile ce sörtea vitrega le-a descarcatu pe spatele romanului, si fini cu: se traésca deputatii alesii si constitutiunismulu; D. Porumbu toasta pentru dd. comisari; T. Ciocanu pentru romani si desclinitu pentru Romania libera; I. Botto pentru patria, apoi magiarii B. Böhrer pentru conducatoriulu poporulu, si juratulu Kosztku in onorea alesiloru. Conversarile erau cele mai voiose si amicabile, era la fine music'a intona: „Descépta-te romane.“

Beiusiu sept. 1868.

(Din alegerea deputatiloru la congressulu natiunali-besericescu) me grabescu a Vi scrié pe scurtu numai rezultatulu: Clerulu alése pe protopopulu Beiusiului rss. Georgiu Vasileviciu, era mirenii pre advocatulu Parteniu Cosma si pre notariulu comunulu Bica.

Din Transilvani'a cunoscemu pana acum numai pre alesii clerului. Asceptamu completarea reporteloru nostre.

O voce din comunele mestecate.

In tote partile decurgu cu celu mai mare entusiasmu alegerile deputatiloru pentru congressulu nostru natiunali care e conchiamatu pe 16/28 a lunei curinte in Sibiu.

In tote partile locuite de romani dreptmurtisitori, acum simtiescu toti acea mangaiare si bucuria natiunala si besericesca la care din inima potu eschiamá: Luminéza-te! Luminéza-te! noule Jerusalime, ca mavirea Domnului preste tine a stralucitu. Salta acum si te bucura Sione! Vendiundu-ti in jurulu teu pe credintiosii tei fii unindu-se in poteri, spre a-ti croi acum sortea aceea din care se isvoresca credinciosiloru tei lapte si miere.

Noi inse romanii din comunele mestecate trebuie se stamu plangendu ca odiniora israiltenii langa riulu Vavilonului;

Noi inse trebuie se ne tanguimu cu atata mai vertosu ca nu puturamu fi atatu de norocosii ce se avemu si noi barem unu reprezentante care se ni spriginésca si causele nostre la acestu congressu;

Noi inse care pana acum'a am receratu in scrisu si in persona tote forurile iurisdictioniloru mai nalte spre a ne eliberá pre noi si beserica nostra de sub despotismulu ierarchiei scrbesci, acum suntemu paresiti de toti, in fine si de sörte.

Deci, ca credinciosii fii ai natiunei si besericii nostre dreptmurtisitoare, cari acum suntemu in ora a douaspredicea a suferintieloru, de acolo inca strigamu si pe calea publicitatii catra capulu santei nostre beserici, si catra toti acei deputati si intieptinti ai nostri romani, cari vor partecipa la acestu congressu: spriginiti-ne! intindeti-ne man'a de ajutoriu! nu incredintia pastorirea nostra in manile celor'a ce neci cetescu rogarile nostre, cu atata mai putieniu ii interesedia bunastarea si prosperitatea nostra.

Prin aceste putiene ronduri, inse purceditorie din inima, adresandu-ne capiloru si intieptinti nostre romane, speramu ca tanguirile nostre nu vor remane fora de mangaiarea dorita.

Romanii din Chec'a-Romana.

De la diet'a Ungariei.

Din lips'a spatiului nu potemu publica reportele nostre intregi, era altmintre desbaterile fiindu de putiena impörtantia, ne marginimu la urmatorele:

In siedinti'a din 19 sept. Eötvös ministrulu asternu unu proieptu de lege despre „Referintiele confesiuniloru crestine recunoscute prin lege.“

N. Kiss interpela ministeriulu de comunicatiune daca are cunoscintia cumca esportarea din Ungaria (mai vertosu a bucateloru) e impededata caici cale ferate nu facu despuetiunile necesarie?

Hollán raspunde in numele ministrului ca cunósce acesta calamitate si ca a facutu pasii necesari.

Deák afla ca estimpu nu se mai póte essamina bugetulu in detaiu, deci propune camerei ca pentru asta data se faca abatere si se-lu voteze en bloc (intregu) pe 1868 si 1869. (Propunerea va fi luni la ordinea dilei).

In siedinti'a de luni 21 sept. Ráday crede ca de catu propunera lui Deák, mai bine ar fi prolongirea indemnitatei pana la finea anului. Camera respinge.

Ministrulu finantiloru asterne unu proieptu de lege in sensulu propunerii lui Deák. (Se trimite la comisii.)

Ministrulu Gorove asterne unu proieptu de lege despre rescumperarea decimai de vinu. Se trimite la sectiuni, desi Vucovici pledase contra despartirii acestei obieptu de cele lalte ce au aceea-si natura.

Cernăuti, 1 septembrie 1868.

(Acte in caus'a autonomiei besericesci.) Pe urm'a reportulu de mai nainte, suntemu in pusetiunea placuta, de a poté impartasi si unele acte oficiose in caus'a autonomiei besericesci. Presidiulu tierii dete urmatoria scrisore din 28 iuliu a. c. nr. 1398 catra escelinti'a sa parintele episcopu:

„Prin articulu 15. alu legii fundamentale de statu din 21 diecemvre 1867 este garantata fie-carei beserici recunoscute legalmente, regularea si administrarea autonoma a afaceriloru sale interne.“

„Condsu de vointi'a de a efeptua acestu assiomu in privinti'a besericeii gr. or. ministeriulu c. r. de culte si de instructiune cu emisulu din 21 iuliu 1868 nr. 5195 a pusu de conditiune, ca din partea organeloru ce sunt chiamate a reprezentá beserica, se se formuleze acele dorintie, care se referescu parte la schimbarea referintieloru de pana acum si a normeloru respective, parte la mesuri noé, intru catu e de lipsa concursulu séu o decisiune a regimului.“

„Afacerile interne, peste care se estinde regularea si administratiunea autonoma, sunt in genere atari, la care se aplica strinsu decisiunile dreptului canonicu gr. or. si care asiá-dara stau in competinti'a exclusiva a organeloru preutiesci, séu atari „cari atingu interesele speciale si generale ale comunitatiloru besericesci.“

„Pe urm'a citatului omisu ministeriale, am onore a pofti pre escelinti'a ta, in acordu cu consistoriulu si cu alaturarea protocolului a-mi medilocf rezultatulu consulariloru in ambele directiuni spre indrumare la inaltilu ministeriu. Pre langa acest'a sum indetoritu, de a impartasi Escelintiei tale, catu de adunuc zace intru interesulu lucrului, ca in privinti'a afaceriloru de ordinea a do'a, adeca in privin-

ta a comunităților bisericesti, se ascultă și vócea mirenilor stimabili și întieleginti, alaturându și opiniunea lor la propunerea ce se ascépta catu mai curendu.“

Pe urm'a acestui emisu s'au adresatu Escelint'a sa parintele episcopu Eugeniu Hacman catra 45 de diecesani mireni dintre patronii bisericesti, amplotiati, profesori și epítropi parochiali, specialminte catra fie-care cu urmatórea scrisóre din 9/20 augustu a. c. nr. 184.

„Pré onorate Domnule! Prin legile fundamentale de statu este garantata bisericeii nóstre regularea și administrarea autonóma a afacerilor sale interne.“

„Eu urmezu numai detorintei mele archipastoresci, daca mi punu de problema, de a cercá cu acuratéa referintiele in cari s'au aflatu biserice'a pana acum, cu scopulu de a incunoscintá inaltulu regimu c. r., care in privint'a acést'a me intimpina cu buna-vointia vederata, despre acele dorintie și pretensiuni, prin a caror'a implinire este conditionata efectuarea autonomiei bisericesci.“

„Mai nainte inse de a face in afacerea acést'a unu pasu decisivu, privescu de un'a ce sum detoriu si mirenilor din cuprinsulu diecesei mele, de a ascultá in privint'a acést'a si glasulu lor.“

„Poftescu dara pre Domni'a ta, de a me spriginí in direptiunea acést'a cu esperintia si cunoscint'a de referintie a Domniei-tale.“

„Cele ce se referescu mai vertosu la caus'a presenta si in a caror'a privintia opiniunea Domniei tale ve fi pentru mine de unu pretiu mai mare, sunt intrebarile, ce atíngu interesele speciale si generale ale comunitatiloru bisericesci.“

„Domni'a ta me vei îndetóri spre multiamita deosebita, daca mi vei medilóc catu mai curendu parere-ti pretiósá.“ — Vien'a in 8/20 augustu 1868.

Din testulu acestoru dóe acte oficióse se arata, cá atatu regimulu c. r. catu si Escelint'a sa parintele episcopu, recunoscendu necesitatea neamenavera, de a pune o data si biserice'a nóstra gr. or. din Bucovin'a in starea ei normala si desemnata de canónele bisericesci si de legile fundamentale de statu, maneca a resolvá afacerea acést'a cu concursulu tuturoru faptoriloru bisericesci. Pe catu suntemu informati, comitetulu preutiescu, alesu de venerabilulu Consistoriu, a finitu dejá operatulu seu; éra mireni alésera de asemenea unu comitetu care se formuleze pretensiunile comunitatiloru bisericesci la efectuarea autonomiei. Audimu cá si acést'a va fi gat'a in scurtu cu operatulu seu si indata dupa aprobarea comitentiloru, cari preste cateva dile se vor aduná in Cernáuti, se va presentá rezultatulu parintelui episcopu. Atunci va mai remané inca consultarea si decisiunea finala in Consistoriu, dupa carea se vor trimite tóte actele regululu tierii spre indrumare la ministeriulu cultelor.

Omulu ceea ce doresce, o si spéra lesne, inse sperant'a acést'a credemu cá nu ne va insielá, de órace si in dorintia si in sperantia se unescu toti cei ce privescu lucrulu cu maturitate si din punctulu de vedere generalu si nu dupa mesur'a intereselor sale personale. Sunt, ce e dreptu, si de acestia cari ar voi se pórté si de aci nainte jugulu séu si de aici cari ar dorí se remane tóte in starea de pana acum. Reactiunea se cunósce si in acést'a afacere salutaria, dara numai prin unghiere, in fatia nu cutéza a esí nimene, ca se nu se vedésca naintea lumii, cá sunt nepreceptu séu cá li merge mai multu dupa interesele proprie, de catu dupa interesulu si prosperitatea bisericeii.

Bucuresci in 16 sept. n.

(a) Nemica nu corespunde mai pucinu adeverului, de catu descrierile ce le facu corespundintii unoru foi straine despre ómenii, partitele si intemplamintele din Romani'a. Prin acést'a nu voi se dieu cá cei atacati si mangiti cu penelu rudu si coloru intuncate, ar fi fora veri ce eróre si slabitiune, éra cei laudati si glorificati, ar fi totu numai ómenii slabitiuniloru si ai peccatului: vorb'a e, cá fruntea partitei ómeniloru de la potere, Bratenii si Gólesci si Roseti, au se arate din trecut fapte de patriotismu si devotamentu nationalu curatu, arata si in presinte capacitate si dau dovede de o atitudine óresi-care nationala, pre candu contrarii lor de astadi cari

mai in totu trecutul au fost stepanii, conducatorii soriloru tierii, nu ni potu arétá de catu ruine, decádere morale si materiale.

O suta de cause, afaceri, mominte publice sunt, cu cari nu suntemu si nu potemu fi multumiti, pentru cá nu gasimu in ele destulu motivu morale, séu macar si numai politicu, destula întieptiune practica, destula ordine, zelu si energia, cu unu cuventu nu gasimu garant'a unui resultatu salutariu, iute si securu, a caruia trebuintia se sente atatu de multu: inse candu recugetámu, ceea ce nu potemu, si nu ni este iertatu a perde din vedere, cá — impregiurările de astadi impreuna cu persónele cu cari guvernulu de astadi cauta se-si faca treburile si politica, sunt mai vertosu creatiunile, resultatulu aptivitatei chiaru a aceloró ómeni si clase, cari astadi ataca, combatu si condémna mai vertosu pe guvernulu actualu si faptele lui, — pre catu timpu vom voi se fimu drepti si sinceri, nu potemu se nu luám parte ómeniloru de la potere si se nu combatemu si condémnamu pe contrarii lor — a nume in ceea ce privescu cochetaria, cá se nu dicemu aliantia lor cu toti dusimani capitali ai romanismului.

Nu voi se scriu asta data, dle Redactoru, o critica detaiata asupr'a acestei teme dureróse, carea in momentu n'ar poté se fia calificata de catu d'a sfasiá inim'a adeveratiloru patrioti si a imbucurá negrulu sufletu alu contrariloru nostri seculari; lasu acést'a lucrare pentru unu timpu mai liniseitu, mai putienu periculosu luptei nóstre nationali, luptei nóstre pentru existintia, desvoltare si consolidare, si — totu ce am se dieu, ce nu potu retacé, pentru ce cauta se rogu si se conjuru prin acestu organu, ce stá afara de partide, este: se incete pe d'o parte modalitatea si limb'a cruda si bruta, de carea se servescu partitele nóstre aici in polemiele lor si care le degrada pe ele incesi in ochii fie-carui omu cultu; se incete d. e. gurele si condeele opozitiunii d'a titulá pe capii regimului actualu — „impostori“, „perfidu“, „tradatori“ si — d'a-i combate cu minciune si insinuatiuni góle, in locu de argumente! — pe d'alta parte éra si se incete si organele si ómenii guvernului si partitei lui d'a-si incarcá colónele si a-si perde celu mai scumpu timpu cu polemii sterile, éra barbati din capulu regimului, ei cari profeséza principiile cele mai democratice, si sustienu o constitutiune de catu carea nu existe alt'a mai liberale sub sóre, se incete a imitá pe regimule pseudo-constitutiunali, facendu-si treburile pré adese ori cu ómeni demoralisati, servili, egoisti; impartindu favoruri — nu atatu la capacitati catu mai vertosu la rudeni si partisani lingusitori! se incete mai vertosu a luá intru nemica, a luá d'o jucaria punerea si depunerea de functiunari, ba chiar si de profesori, directori si episcopi! Acést'a usantia rea nu póte se duca la stabilitate, fora carea nu este posibilu securitatea si soliditatea in viét'a publica. — Sciu pré bine cá este greu regimului a impliní acést'a cerere, dar elu este detoriu a o impliní si pentru aceea nu me indoiescu a i-o respicá. —

De ce mai vertosu patimesce Romani'a, si ce — dupa mine — are se devina pedecá, pericululu principale in devoltatiunea si intarirea ei, este — marea imoralitate in viét'a publica si privata. Acést'a, trista ereditate de la regimule trecutulu — trebuie corésa, stirpita, mai nainte de tóte. Dar ea nu se póte îndreptá séu stirpi, prin o pasire, o conduta ca ceea ce amintí mai sus din partea regimului actualu! Videant consules! De putiene septemane de candu petrecu aici am adunatu intr'acést'a privintia date se implu o carte grósa, carea, firesce cá n'ar fi de catu unufelu de cronica scandalósa; de-ar dá inse Ddieu, ca se nu scriemu de astea, de catu — pentru cá stranepotii nostri se rida de retacirile si slabitiunile nóstre si se admire resultatule luptelor nóstre contra acelor'a! —

In medilóculu acestoru frecari si lupte curate si necurate, in medilóculu incrucsiariloru si conflictelor de pareri, directiuni si interese, — august'a persóna a Domnitoriului Carolu se radica ca o insula frumósa in valurile marei turburate, comportarea lui farmeca si incanta, faptele lui cele inalte strabatu ca radiiele sórelui pintre nuorii grosi si incaldiescu inimile si nutrescu sperantiale adeveratiloru patrioti! Elu este tramisulu ceriului, angerulu mangaietoriu — in timpulu ispitelor si necazurilor nóstre cumplete si agramadite! Organele dusmaniloru nostri vorbescu cá elu

s'ar fi uritu de atate lupte si intrige, si ar stá se abdica de tronu si se ne pareséca. Sermanii, ce reu, ce pucinu lu cunoscú! S'o scie cá: aptivitatea de pana acu, luptele nentrupte — i-a otielitu si indieciu resolutiunea si poterile; éra resultatule sunt intr'adeveru incuragiátorie, si elu, Domnitoriulu Carolu, este mandru de ele.

Memorandulu (deputatul Ioane Miaciu, compusu in chipu de replica la respunsulu ministeriului de finantie in cestiunea paduriloru Temisiorii si a canalului Bega. *)

Observatiuni

ta „deslucirea“ data in cestiunea lemnelor, din partea sectiunii presiedintiale a in. ministeriung. reg.:

Daca acést'a comunicare nu ar fi marcata cu timbrulu oficialu, fiecare dintre cei ce cunoscú relatiunile ar trebuí se privésca continutul ei ca o slaitura d'ale de br. Manx ori d'ale d'a venatoriloru.

Dara de vreme ce deslucirea purcése din cancelaria sectiunii presiedintiale a in. ministeriung. reg. de finantie, mi tienu de detorintia a me ocupá de tréba cu respectulu cuviinciosu si cu seriozitatea ce o pretinde insemnetatea obiectului.

Nainte de tóte trebuie se amintescu cu dorere cá exista unu contractu insemnatu in ministeriu intre on. persóne singuratiche si intre organele lor; cáci pe timpulu candu eu si altii in cea mai buna sperantia avuramu ocaziune a ne întórce de la dirigatori ministriului de finantie catra ministru însusi „a male informato, ad melius informandum“, primiramu mangaiare prin ace'a „se fimu rabdatori cáci incheierea acestui contractu neaflandu-se in consonantia completa cu interesele statului si cu ale singurateciloru, se va nisui cu cea mai buna vointia — a se delaturá catu se póte acestu reu generalu.“

Dupa acést'a asigurare ce o primii la loculu competentu si incrediendu-me in intentiunile cele mai bune ale dloru ministri am publicatu respunsulu meu in colónele lui „Hon.“ fiindu in credintia cá obiectulu din cestiune si-va primí deslegarea sa favorabila, amesuratu promisiuniloru. Am facutu acést'a in urmarea provocariloru facute de repetite ori din partea on. locuitori ai Temisiorii cari cu dreptu cuventu incepusera a-si perde rabdarea.

Sperantiele ce se nutriau pana acum in cele ce privescú deslegarea favorabila a cestiunei, le nemici, dorere, „deslucirea“ suprandiátoria, oficiósá, ministeriala ce se publicá in tóte foile pe neacceptate si carea face cu nepotintia tacerea, éra chiarificarea starei adeverate a lucrului din punctulu de vedere alu intereselor nóstre generale si private o face neincunjurabila, ba chiar de detorintia.

In acést'a „communiqué“ se afirma: cá erariulu reg. are din ale sale 2 millióne de jugere de padure — deci si din cele den tinentulu Temisiorii — numai 14 1/2 cr. venitu curatu de pe unu jugeru,

cá lemnele ce au nuotatu pana la Temisiora au fostu espuse terairei,

cá lemnele in Temisiora s'au lapedatu pentru 6 fl. 50 cr. de stangenu, pana candu pentru caratu se platesce 6 fl. la stangenu,

cá in padure s'a prepaditu mai multu ca jumetate din leigne, din cauza cá n'au avutu trecere,

cá administratiunea casnica e mai stricatiósá de catu folosirea cu multulu, candu predarea se face in padure,

cá, de vreme ce Temisiora consuma numai 18.000 de stangeni de lemne éra, padurile potu dá peste 50000 de stangenu la anu, — 32 de mii de st. se prepadescu in padure nefaturite; in fine

cá, pana candu in. ministeriu terguia cu doui negotiatori din Viena pentru 50.000 de stangeni de lemne, cetatea Tem. a auditu de puntuarea contractului si cumca deputatiunii ce a fostu trimisa la ministru i s'a facutu propunere se primésca contractulu dandu ceva garantia, dara ea a refusat acést'a primire.

Fatia cu aceste afirmatiuni voi aduce numai fapte, principie de economi'a paduri-

*) Din cate s'au scrisu pana acu cetitorii nostri cunoscú importantia ce are acestu obiectu pentru starea materiala a Banatului Iutregu, deci acestu memorandum va fi bine venitu pentru ca fie cine se aiba ocaziune a studiá caus'a in detaiu.

loru, cifre si date din opulu edatu la 1868, in Buda, de dlu Adolfu Divald consiliariu de finantie in sectiunea pentru afacerile de paduri, si pórtá titul'a: „Resultatele administratiunii paduriloru statului din Ungaria si pasi spre unu venitoriu mai bunu.“ Prin aceste — credu — mi va succede a dá publiculu desluciri chiaru despre cestiunea numita a lemnelor de la Temisiora, carea a devenitu insemnata si atrage atentiunea tierii.

Nu administratiunea domestica a lemnelor in Temisiora este caus'a de ce in Ungaria aducu padurile asiá de putiene venite, ci anumitu dóe impregiurari sunt vin'a si anume:

1. In Ungaria se afla de totu 3,841.690 de jugere de padure, din care se taie la unu anu 2,750.310 stangeni de lemne; din aceste sunt sub administratiunea ministeriului ung. reg. 2,002.490 de jugere, producendu la anu 1,196.910 stangeni de lemne de arsu, éra cea lalta parte de 1,839.200 de jugere ce produce 1,556.400 stangeni de lemne de arsu, remane sub administratiunea ministeriului comunu de resbelu din Viena. „Despre ceste din urma“ dice dlu consiliariu de finantie A. Divald „cá resultatulu productiunii (des Gebahrens) i-este necunoscutu in. ministeriu de finantie alu Ungariei, si prin urmare neci cá se póte publicá.“

Reportulu bate mai multu la ochi daca punemu langa o lalta jugerele si producerea anuala a lemnelor ce se aminstréza parte de minist. de finantie alu Ung. parte de celu comunu de resbelu din Viena:

Dintre padurile de statu din tóta Ungaria vinu:

sub administratiunea	
minist. ung.	a minist. comunu de resbelu din Viena:
2,002.490 de jug.	1,839.200 de jug.
producendu:	
1,196.910 stangeni	1,556.400 stang.

prin urmare padurile din tóta Ungaria de sub administratiunea ministeriului ung. sunt numai cu 163,290 de jugere mai mari, éra productulu apualu din contra cu 359.490 de stang. mai micu de catu alu minist. comunu de resbelu, din Viena.

Intr'adeveru, este nesplicabilu in virtutea carei legi sustatátorie, aduse de legelatiune si santiunata de monarcu se detrage de sub administratiunea ministeriului ung. acestu teritoriu mare cu totu cu paduri, si in asiá modu, in catu — precum marturisesce si dlu consiliariu de fin. — resultatulu e lui (adeca min. ung.) precum si tierii nóstre cu totulu necunoscutu, si in care modu s'a predatu acestu teritoriu ministeriului com. de resbelu, din Viena, de vreme ce §§. 9—15 din artic. XII de lege adusu in dieta la 1865/7 in care se reguléza afacerile comune, — nu cunoscú atari dispu-setiuni.

Nesplicabilu este mai departe modulu si metod'a cu carea dlu consiliariu constitutiunala de fin. face amintire de „ministeriului comunu de resbelu“, cáci in legile nóstre nu s'au pomenitu de aceste pana nu aparú acestu opu.

In urmarea acestor'a dara nu administratiunea rea a magazinelor de lemne este un'a dintre causele principale a venitulu micu de padurile din patria, ei mai multu acést'a considerabila cercustantia.

2. Cumca vanitulu de padurile Temisiorii inca nu se urcá de catu la 14 1/2 cr. de unu jug. cu ocaziunea cercetarii generale din urma, se póte ascrie acelei cercustari cá tinentulu nostru si padurile de pe elu ce cu putiena exceptiune sunt tóte aducátorie de folosu, s'au insiratu intre astfelu de paduri nu numai ale Ungariei ei si intre cele din Transilvani'a a caror'a administratiune in fiecare anu aréta unu defiectu, fiindu cá s'a adeveritu cumca ceróurile de paduri de Mindsent, Sigetu s. a. aréta in fie-care anu dauna insemnata, precum se scie si ace'a cá padurile din Transilvani'a se administrézaavendu in anu defiectu de 33 cr. la unu jug.

Deci daca padurile nóstre se insira intre aceste, argumentulu este fara indoie seducatoriu — inse numai la vedere — cumca padurile nu se mai potu administrá domestice, din cauza cá nu aducu venitu mai multu de catu 14 1/2 cr. de jugeru; dara, este tocmai din contra; pentru cá, daca padurile din acestu tinentu si administratiunea lemnelor din Temisiora nu se vor amestecá cu cele lalte, venitul de 14 1/2 cr. de securu va perí si la tóte

padurile va rezultă numai un deficit cas în Ardealu.

Cumca dăra administratiunea domestica continuata pana acum a lemnului nu a fost stricătiosă se vede din acă că numai asiă s'a potutu aretă prisosu din 2,000,000 de iug. de padure, dacă padurile ce dau folosulu din cestiune le amestecara cu cele lalte ce dau deficitu.

Asiă dăra padurile nostre sunt paunii cu a caror'a pene se impenau cele lalte paduri in privint'a folosului aretatu, si totusi se afirma: că caus'a principala a venitulu micu a fostu administratiunea rea de pana acă a magazinulu de lemne de la Temisiór'a.

Mai departe, administratiunea domestica de pana acum se numesce stricătiosă pentru că lemnele erau espuse furaturei, ca lucru fara stepanu, pana candu notau pe apa, spre Temisióra.

Acést'a o respingu date chiare si positive, căci e nedisputabilu că cantitatea de lemne ce s'a pusu la tiermurii canalulu Bega si a notatu pana aici, in fie-care anu dupa ce s'au scosu din apa si s'au pusu in magazinu, au datu unu prisosu insemnatu si inca de cateva mii de stangeri.

Spre a dovedi acést'a fic-mi permisu a aretă fapte din timpii mai noui, adeca din timpulu presinte in care venitele statulu nostru se dice a fi urcate in modu insemnatu prin intreprinditorii Bayersdorf si Biach. Éca faptulu in cifre:

Pa la 1 iuliu a. c. s'a predatu si a notatu pe Bega:

Carpine si „mischling“	23,132 1/2	stang.
Candu l'au tocmitu in magazinu, au fostu	25,933	„

Asiă dăra prisosu de	2,801 1/2	„
----------------------	-----------	---

care prisosu remanea statulu candu érá adin. domestica, dăra acum remane venitu curatu intreprinditoriloru, fiindu că ei nu sunt detori a platé pentru elu.

Prin urmare nu are neci decum locu afirmatiunea cumca s'a furatu din lemne pana candu ele notau pe apa, căci precum in anulu acést'a asiă si in anii precedinti totu deun'a s'a aretatu prisosu in lemne dupa ce au fostu asiediate in magazinu.

(Va urmá.)

Protocolulu

Siedintea XII extraordinaria

tienuta din partea direptiunii asociatiunii nationale aradane pentru cultur'a poporulu romanu in Aradu in 30 augustu nou 1868.

de fatia au fostu:

Presiedintele: Mirone Romanulu directoriu secundariu. Membrii: Ioanu Popovicu Desseanu, Emanuilu Missiciu perceptoru, Dr. Atanasiu Siandoru, Ioane Rosiu, Stefanu Siorbanu bibliotecariu, si Teodoru Serbu economu. Notariu Petru Petrovicu.

105. Cu referintia la decisulu directiunali sub nr. 99. d. presiedinte directoriu secundariu propune a se tiené, pana la adunarea generala, in tóta diu'a siedintie, cu atat'a mai virtosu ca comisiunile respective se-si póta incheiá pana atunci elaboretele sale; — spre ce scopu

Determinatu:

Se defige terminulu siedintieloru pe 11, 12 si 13 septemvre nou a. c.

106. In absintia Dlu vicecomite alu 2. Sigismundu Popovicu ca vicepresiedinte alu adunarii generala, conformu determinatiunii de sub Nr. 99. pentru mediere sa lei comitatense pentru tienerea adunarii generala:

Determinatu:

S'a emisu o deputatiune din dd. comembri directiunali Emanuilu Missiciu, si Stefanu Siorbanu la Dlu vicecomite ordinariu alu comitatulu spre acestu scopu, care incunoscintia că Dlu vicecomite Alexandru Nagy si-a datu convoirea de a se tiené adunarea generala in sala comitatensa.

Determinatu:

Ce se ié la cunoscintia.

107. Pentru autenticarea protocolulu acestei siedintie

Determinatu:

Se defige terminu pe mane la 4 óre dupa mediadi.

Protocolulu acést'a cetindu-se s'a autenticatu. Aradu 11 septemvre 1868.

Mirone Romanulu m. p. directorulu secundariu. Petru Petrovicu m. p. notariu directiunali.

Siedintea XIII

extraordinaria

tienuta din partea direptiunii asociatiunii nationale aradane, pentru cultur'a poporulu romanu, in Aradu in 11 septemvre nou 1868.

de fatia au fostu:

Presiedintele: Mirone Romanulu directorulu secundariu. Membrii: Emanuilu Missiciu perceptoru, Lazaru Ionescu fiscalu, Ioane Popovicu Desseanu, Dr. Atanasiu Siandoru, Ioane Rosiu, Stefanu Siorbanu bibliotecariu, Ioane Goldisiu esaptoru, si Teodoru Serbu economu. Notariu Petru Petrovicu.

108. Protocolulu siedintie a XII extraordinarie de ieri cetindu-se s'a autenticatu.

Determinatu:

Se ié spre scire.

109. Dlu vicecomite ordinariu alu comitatulu Aradu Alexandru Nagy sub datulu 11 septemvre a. c. Nr. 632 la inscintia facuta de aici sub Nr. 99 despre tienerea adunarii generala, face cunoscutu: că au denumitu de comisariu la acést'a adunare generala pe Dlu Asesoru la tribunalulu comitatensu Carolu Avary;

Determinatu:

Se ié la cunoscintia si actulu acést'a se decide: a se transpune la presidiulu adunarii generala.

110. Comisiunea insarcinata cu arangierea unei petreceri pe timpulu adunarii generala in firulu decisulu direptiunali sub Nr. 99 reportéza că spre scopulu petrecerii de dantiu au caparitu sala la „crucea alba“ si a facutu si cele lalte pregatiri trebuinciose, invitandu anume publiculu la aceea petrecere pe langa o taxa de 1 fl. 50 cr. pentru o persóna si de 3 fl. pentru familia, remanendu campu deschisu pentru supraplatiri, cari vor fi de a se aduce la cunoscintia publica.

Determinatu:

Se ié spre scire

111. Pentru autenticarea protocolulu acestei siedintie.

Determinatu:

Se defige terminu pe mane la 4 óre dupa mediadi.

Protocolulu acestei siedintie cetindu-se s'a autenticatu. Aradu in 12 septemvre 1868.

Mirone Romanulu m. p. directoriu secundariu. Petru Petrovicu m. p. notariu directiunali.

Siedintea XIV

extraordinaria

tienuta din partea direptiunii asociatiunii nationale aradane, pentru cultur'a poporulu romanu, in Aradu 12 septemvre 1868.

de fatia au fostu:

Presiedintele: Mirone Romanulu directoriu secundariu. Membrii: Emanuilu Missiciu perceptoru, Lazaru Ionescu fiscalu, Ioane Popovicu Desseanu, Dr. Atanasiu Siandoru, Stefanu Siorbanu bibliotecariu, Ioane Rosiu, Ioane Goldisiu esaptoru, si Teodoru Serbu economu. Notariu Petru Petrovicu.

112. Protocolulu siedintie extraordinaria a XIII de ieri cetindu-se, s'a autenticatu.

Determinatu:

Se ié spre scire.

113. Fiscalulu asociatiunii Dlu Lazaru Ionescu cu reducerea determinatiunea adunarii generala din anulu trecut sub Nr. 14 lit. e. face cunoscutu că in firulu unei sentintie aprobate de tóte forurile apelatorie si devenita la potere cescutiva, a trebuitu se escontenteze pretensiunea Rosei Bulboea improcésuata si convincata judetialmente in suma totala de 2058 fl. 58 cr. din fondulu lasamentulu Cresticeanu, cere dăra aprobare supletória din partea direptiunii.

Determinatu:

Escontentarea acést'a fiindu basata pe acte judetiali — direptiunea cu aprobate o ié la cunoscintia.

114. Dlu fiscalu alu asociatiunii Lazaru Ionescu aterne direptiunii socóta provieduta

cu documintele necesarie despre starea si administrarea lasamentulu mosconitu de asociatiune dupa reposatulu Iova Cresticiu din Siria.

Determinatu:

Socóta fiscalulu supunendu-se la revisiune cu deamenuntulu si afindu-se tóte positiunile exacte: directiunea o primesce pe langa dispunere de a se substerne cu reportulu generalu alu directiunii, adunarii generala.

115. Comisiunea pentru intregirea Regulamentulu casei in firulu decisulu de sub Nr. 99 aterne propunerile particulare privitoare la intregirea acestui regulamentu.

Determinatu:

Aceste propuneri referitória la intregirea regulamentulu pentru agendele perceptorulu, esactorulu, fiscalulu, bibliotecariulu si economulu asociatiunii se primesc, si se estradau unei comisiuni statatóre din comembrii dd. Lazaru Ionescu, Emanuilu Missiciu, si Stefanu Siorbanu spre a paragrafisá intregulu operatu, si astfel intregitu a-lu resubsterne directiunii in siedintia de mane.

Mai restéza a se face unu regulamentu pentru colectanti, si ordu pentru folosirea localitatei asociatiunii.

116. Perceptorulu asociatiunii aterne reportulu seu reveditu de esactoru si documentatu cu tóte recerintiele, din care se vede că: in anulu curinte de la ultim'a adunare generala pana la incheierea protocolulu perceptoralu s'au percipiutu 2028 fl. 50 cr. In suma acést'a se cuprindu banii nedisponibili 1133 fl. 30 cr.

Restulu perceptiunii in bani disponibili face	895 fl. 20 cr.
Erogatiunea totala	1248 fl. 7 1/4 cr.
deficitu	352 fl. 87 1/2 cr.

care deficitu s'a acoperitu in chipu de imprumutare din banii nedisponibili si se va restitui din perceptiunile ce vor incurge din ofertele membriloru asociatiunii. —

Determinatu:

Se ié spre scire si se va aterne adunarii generala.

117. Esactorulu asociatiunii asiderea substerne reportu despre agendele esactorale, din care se vede: că protocoalele perceptorali tóte le-au reveditu si se afla in rondulu celu mai exactu, si cumca tóte sumele percipiate din ofertele membriloru din protocolulu perceptoralu le-au indusu in celu capitalu alu membriloru.

Totodata arata numerulu membriloru care e urmatoriulu:

Membru pe victia 24.

Membru nou alesi 200

Membru renoiti 275.

de toti 499.

Éra membrii dintre cari cea mai mare parte sunt in restantia cu ofertele deobligate, si nu si-au renoitu ofertulu sunt de toti 1191, apoi membrii binefacatori nu s'au mai sporitu.

Determinatu:

Se ié la cunoscintia si se va aterne adunarii generala.

118. Bibliotecariulu asociatiunii reportéza: că bibliotec'a se afla in stare completa si asociatiunea in anulu curinte de la ultim'a adunare generala a mai sporitu cu carti; adeca: cu 6 opuri in 28 de tomuri legate, propune deodata ca pentru procurarea cartiloru de lipsa pe sém'a bibliotecei se esopereze directiunea asemnarea unei sume, respective preliminaru aceleia prin adunarea generala.

Determinatu:

Se ié la cunoscintia si propunerea pentru preliminaru unei sume corespondentia pentru procurarea de carti pe sém'a bibliotecei, se va recomandá adunarei generala spre considerare.

119. Economatul asociatiunii face reportu despre starea fundulu instructu alu asociatiunii, si erogatiunile facute de la ultim'a adunare generala din care se vede că tóte sunt in stare buna, si că chiria pentru localitatea asociatiunii e impacata pana la 1 Noemvre a. c.

Determinatu:

Se ié spre cunoscintia si se va aterne adunarii generala.

120. Notariatul asociatiunii reportéza in privint'a canceleriei asociatiunii, si despre

agendele notariale, din care se vede că tóte sunt in rondu bunu, si tóte espeditiunile esepuite.

Determinatu:

Se ié la cunoscintia si este de a se aterne adunarii generala.

121. Pentru continuarea si incheierea reportulu generalu alu directiunii; si autenticarea acestui protocolu,

Determinatu:

Se pune terminu de siedintia extraordinaria pe mane in 13 septemvre a. c. pe dupa mediadi la 5 óre.

Protocolulu acestei siedintie cetindu-se, s'a autenticatu. Aradu 13 septemvre 1868.

Antoniu Mocioni m. p.

directoriu primariu.

Petru Petrovicu m. p.

notariu direptiunali.

Siedintea XV.

extraordinaria

tienuta din partea direptiunii asociatiunii nationale aradane pentru cultur'a poporulu romanu in Aradu, 13 septemvre 1868.

de fatia au fostu:

Presiedintele: Ittea Sa d. Antoniu Mocioni directoriu primariu, dd. membri Mirone Romanu directoriu secundariu, Dr. Alexandru Mocioni, Stefanu Adamu, Dr. Atanasiu Siandoru, Ioane Popovicu Desseanu, Ioane Rosiu, Lazaru Ionescu fiscalu, Emanuilu Missiciu perceptoru, Stefanu Siorbanu bibliotecariu si Ioane Goldisiu esactoru. Notariu Petru Petrovicu.

122. Cetindu-se protocolulu siedintie a XIV. extraordinarie de ieri, s'a autenticatu —

Determinatu:

Se ié spre scire.

123. Domnulu Michailu Besanu asesoru la tribunalulu comitatensu alu Carasiulu in Lugosiu, cu reducere la scrisóra sa din 28-aprile a. c. prin care au luat asuprasi sarcina compunerii „panegiriculu“ orenditu de la m'a adunare generala pentru premerit'a a venire a reposatulu si neutitatulu barbatau natiunii nostre Georgiu Pop'a, aduce la cunoscintia direptiunii cumca au facutu pasii de lipsa pentru procurarea dateloru referitória la biografi'a reposatulu adresandu-se in privint'a acést'a catra unii domni cunoscuti si amici ai reposatulu — care date inse necapetanabile, n'a fostu in stare de a compune opulu permisu pe adunarea generala de acum'a. —

In legatura cu acést'a inscintare Dlu vicecombru Ioanu Popovicu Desseanu aduce la cunoscintia direptiunii că Dlu comembriu Dr. Iosifu Hodosiu dupa inscintarea primita au gatitu unu panegiricu care inse de astadata — fiindu indepartatu la Bucuresci — nu l'au potutu trimite pe adunarea generala de acum'a. —

Determinatu:

Aceste inscintari se iéu spre scire si prin reportulu generalu alu direptiunii se vor aduce la cunoscintia adunarii generala.

124. La motiunea notariulu directiunali Petru Petrovicu in privint'a conditiuniloru concursuali pentru stipendiele asociatiunii pe sém'a studintiloru seraci, si despre modalitatea estradarii atestateloru de paupertate a suplicantiloru; comisiunea insarcinata cu censurarea acestei motiuni la decisulu de sub Nr. 80 aterne operatulu seu.

Determinatu:

Modificarea comisiunala la motiunea notariulu in urmatoriulu chipu.

I. Atestatele de paupertate sunt pe langa subscrierea Antistiei comunale a se subscrié si din partea parochulu conoerentuprovedindu-le din partea acelor'a totodata si cu sigilele oficiale.

II. Atestatulu ca se póta servi de basa la censurarea suplicei, e de lipsa se aiba urmatoriele calitati:

a) Se enuncie că óre are suplicantulu parinti, seu rudeni mai de aprópe, de la cari ar poté sperá ajutoriu?

b) Au acestia ceva avere séu ba? si de au, a se descrié precisu averea miscatóre ori nemiscatóre.

c) Caracterulu, deprinderea si isvorulu traiulu parintiloru, respective rudemiloru suplicantulu.

